

SAYI 1/2014

İŞKUR Meslek Seçimine Destek

TÜRKİYE İŞ KURUMU YAYINIDIR

Meslek Danışmanlığı
Hizmetlerinden Nasıl
Yararlanırsınız?

Çocuğunuzu Nasıl
Desteklersiniz?

Meslek Seçerken
Nelere Dikkat Etmeli?

MESLEK SEÇİMİ
HAKKINDA HER ŞEY...

İŞKUR ile gelecek senin...

ANNE, BABA VE
ÖĞRENCİLER İÇİN

Artık Herkesin Bir Danışmanı Var

İŞKUR

İş ve Meslek Danışmanlığı

Hangi meslek bana uygun?

İş ararken neler yapmalıyım?

Kendi işimi nasıl kurabilirim?

İşverene yönelik hizmetler ve teşvikler nelerdir?

Sorularınızı cevaplamak ve ihtiyaç duyduğunuz desteği sunmak için hazırız.

444 75 87
İŞKUR
İletişim Hattı

www.iskur.gov.tr

/TuriyelsKurumu

/TuriyelsKurumu

ALO
170

Bilgi Danışma Hattı

“Gençlikle iftihar ediyorum
ve gençliğe güveniyorum.”

K. Atatürk

İÇİNDEKİLER

04	Adım Adım Meslek Seçimi	18	Gönüllü Çalışma, İşyerinde Staj ve İşbaşı Eğitim Programları (İEP)
06	Meslek Seçiminin Önemi	19	Motivasyon ve Hedef
07	Kendinizi Tanımalısınız	20	Sınav Stresi
08	Meslekleri Tanımalısınız	22	Kariyerini Kendin Oluştur
09	Eğitim Yerlerini Tanımalısınız	23	İş Görüşmesine En İyi Şekilde Hazırlanmak
10	Karar Verme	24	İş Ararken Ben
11	Meslek Danışmanlığı Hizmetlerinden Nasıl Yararlanabilirsiniz?	26	Eyvah Mülakat Var!
12	Meslek Bilgi Merkezi (MBM)	28	Ön Yazı Örneği
13	Popüler Üniversite Mi, Uygun Meslek Mi?	29	Özgeçmiş Örneği
14	Çocuğunuzu Nasıl Desteklersiniz?	30	Girişimcilik
16	İş ve Meslek Danışmanı Kimdir?		

Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü
adına Yayın Sahibi Dr. Nusret YAZICI

Sor. Yazı İşleri Md. Mehmet Ali ÖZKAN

Editör Sinan TEMÜR

Yazışma Adresi

Emniyet Mahallesi
Mevlânâ Bulvarı No: 42
Yenimahalle ANKARA
T. 0312 216 3595

Tasarım

Alef Tanıtım Yapım
ve Danışmanlık Hizmetleri
www.aleftanitim.com
İbrahim Altuncu
T. 0532 749 0650

Baskı

Başak Matbaacılık Ltd. Şti.
Anadolu Bul. Meka Plaza
No: 5/15 Gimat ANKARA
T. 0312 397 1617

Sayı

1/2014

Baskı Tarihi: 15.04.2014

Ücretsizdir. Yayınlanan yazıların bütün sorumluluğu yazarlarına aittir.

Yayın Türü: Yaygın süreli

ISSN 2148-4023

www.iskur.gov.tr >< imddergi@iskur.gov.tr

Bilinçli Bir Gençlik, Umutlu Yarınlar...

Türkiye'de işsizlikle mücadelede aşılması gereken kritik eşik mesleksizlik sorunudur. Bugün iş arayan her üç kişiden biri, mesleki yeterliliğe sahip değildir. Mesleksizlik sorunundan hareketle ihtiyaç duyulan alanlarda nitelikli eleman yetiştirilmesi için gerekli çalışmalarımız hızla devam etmektedir.

Faruk ÇELİK Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

İstihdam, içinde bulunduğumuz yüzyılda ülkelerin sürdürülebilir bir büyüme sergilemesi için hayati bir öneme sahiptir. Ekonomi politikalarının yürütülmesinde istihdam odaklı bir anlayış benimseyen Kurumumuz bu doğrultuda, bireylerin ve ailelerin düzenli gelir elde etmesinin, kişisel becerilere uygun bir mesleğe sahip olması gerektiği bilinciyle önemli çalışmalar gerçekleştirmektedir.

Türkiye'de işsizlikle mücadelede aşılması gereken kritik eşik mesleksizlik sorunudur. Bugün iş arayan her üç kişiden biri, mesleki yeterliliğe sahip değildir. Mesleksizlik sorunundan hareketle ihtiyaç duyulan alanlarda nitelikli eleman yetiştirilmesi için gerekli çalışmalarımız hızla devam etmektedir. Meslek kazandırmaya yardımcı olmayan tüm eğitim anlayışları artık geçerliliğini yitirmiştir. Bizler de bu bilinçle çalışmalarımıza devam etmekteyiz.

İşgücü piyasasında emek yoğun üretimden teknoloji yoğun üretime geçiş şeklinde yaşanan dönüşüm, nitelikli işgücüne olan ihtiyacı da artırmaktadır. Bu süreçte işgücü piyasasının ihtiyaçlarına cevap verecek bir mesleğe sahip olmanın önemi artmakta, bununla beraber mesleki eğitim bilincinin artırılması ihtiyacı da ortaya çıkmaktadır.

İşgücü piyasasının talep ettiği nitelikteki insan profilinin etkin ve verimli bir şekilde yetiştirilmesi

amacıyla, gençlerimizi daha okul sıralarındayken meslekler ve işgücü piyasası ile tanıştırmak, bilim ve teknoloji alanındaki imkanları da onlar için seferber ederek bu sorunun çözümü konusunda önemli adımlar atmaktayız.

Hükümet Programında yer aldığı üzere İŞKUR'a atanan 4000 iş ve meslek danışmanı ile danışmanlık hizmetlerine yeni bir vizyon getirilerek her işsizin, işverenin ve okulun bir danışmanı olması sağlanmıştır. İŞKUR'un danışmanlık hizmetleri iş arayanlar ve işverenlere verilen hizmetlerin yanı sıra, öğrencilere de yaygınlaştırılarak mesleklere yönelik bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi sağlanmıştır.

Bu çalışmaların yanı sıra bu yıl ikincisi hazırlanan İŞKUR Meslek Seçimine Destek Dergisi ile de siz değerli öğrencilerimize ve velilerimize meslek seçimi konusunda destek sağlamayı amaçlıyoruz.

Siz değerli Gençlerimizin kendilerine en uygun mesleği seçerek mutlu bir Türkiye'ye katkıda bulunmanız dileğiyle.

Doğru Meslek, Kaliteli Gelecek...

İŞKUR

Çocuklarımızın, kendi özellik ve yeteneklerinden emin olamamaları ve meslekleri iyi tanımamaları nedeniyle çoğu zaman meslek seçimi aşamasında yanlış kararlar verdikleri görülmekte ve bu kararlar ise geleceklerini olumsuz etkileyebilmektedir.

Dr. Nusret YAZICI Türkiye İş Kurumu Genel Müdürü

Değerli Anne Babalar ve Sevgili Gençler, Toplumu oluşturan bireylerin meslekleri, toplumsal hayat içindeki yerlerini ve saygınlıklarını belirlemede en önemli faktörlerden biridir. İyi bir gelecek çalışma hayatındaki başarı ve mutlulukla; çalışma hayatındaki başarı ve mutluluk ise doğru meslek seçimi ile mümkün olabilmektedir. Meslek seçimi, yalnızca hayatı idame ettirmeye yönelik bir karar değil, aynı zamanda yaşam biçimini de seçmektir.

Çocuklarımızın, kendi özellik ve yeteneklerinden emin olamamaları ve meslekleri iyi tanımamaları nedeniyle çoğu zaman meslek seçimi aşamasında yanlış kararlar verdikleri görülmekte ve bu kararlar ise geleceklerini olumsuz etkileyebilmektedir. Bu bağlamda gençlerimizin meslek seçimi konusunda bilinçlendirilmesi, yetenek, ilgi ve beklentileri doğrultusunda yönlendirilmesi ve ne istediğini bilen bireyler olarak topluma kazandırılması büyük önem arz etmektedir.

Değerli Anne ve Babalar, Gençlerimizin yetenek, ilgi, beceri ve hayata dair beklentilerini en iyi bilecek kişiler sizlersiniz. Meslek seçimi aşamasında çocuklarımızın kendi özellikleri ile seçmeyi planladıkları mesleğin niteliği arasındaki uygunluğun belirlenmesi aşamasında en büyük destekçisi de sizler olacaksınız.

nız. İŞKUR, bu süreçte gençlerimizin kendilerini, meslekleri ve eğitim imkânlarını tanımalarına destek verecek ve meslek seçimi konusunda çocuklarımıza ve sizlere yardımcı olacaktır.

Kalkınma hedeflerimize ulaşmak ve toplumsal refahı artırma yolunda geleceğimizin teminatı olan gençlerimizin, her şeyin en iyisine layık olduklarını biliyor, doğru meslek seçimi yoluyla kaliteli bir gelecek kazanabilmelerine büyük önem veriyoruz. Gençlerin, meslek seçiminde yaşadıkları kararsızlıkları aşmaları, kendi kararlarını verebilmeleri ve verdikleri kararların sorumluluğunu üstlenmeleri, ailelerin de meslek seçimi konusunda farkındalıklarının artırılması noktasında bilinçli bir desteğe ihtiyaç duydukları gerçeğinden hareketle, bu yıl ikincisi hazırlanan "İŞKUR Meslek Seçimine Destek" dergimizin özgüveni yüksek, farkındalığı gelişmiş bir gençlik oluşturmaya yardımcı olmasını temenni ediyorum.

Adım Adım Meslek Seçimi

Meslek seçimi geleceğimizi etkileyen en önemli kararlardan biridir. Seçim aşamasında olan öğrenciler ve onların destekçisi ailelerinin bu durumu fark etmesi de en az karar vermek kadar önemlidir.

MESLEK SEÇİMİNİN ÖNEMİ

Meslek seçmek, yaşam biçimini seçmektir. Mesleğinizi belirlerken gelecekteki yaşamınızın birçok yönünü de belirlemiş olursunuz. Mutlu bir gelecek için mesleğinizi doğru belirleyin. **Sayfa 6'da...**

KENDİNİZİ TANIMALISINIZ

Meslek seçimi konusunda gerçekçi ve doğru karara ulaşabilmek için öncelikle kendinizi tanımalısınız. Kendinizi tanımanız ve buna göre bir yol haritası çizmeniz hem iş hem de özel hayatınızda avantaj sağlayacaktır. **Sayfa 7'de...**

MESLEKLERİ TANIMALISINIZ

Çocuğunuzun işgücü piyasasında geçerli bir mesleği olmasını ve ileride işsizlik sorunu ile karşılaşmamasını istediğinizden eminiz. O zaman bahsettiğimiz tüm bu sorulara çocuğunuzla birlikte cevap bulmak için İŞKUR Meslek Bilgi Merkezlerinde İş ve Meslek Danışmanlığı hizmetlerinden yararlanabilirsiniz. **Sayfa 8'de...**

EĞİTİM YERLERİNİ TANIMALISINIZ

Kendinizi tanıdınız, meslekleri tanıdınız, meslekler hakkında çalışma hayatıyla da bağlantılı olarak detaylı bilgi edindiniz. Şimdi seçtiğiniz mesleklerle ilgili uygun eğitim yerine yönelme zamanı... **Sayfa 9'da...**

KARAR VERME

Kendini tam anlamıyla tanıyan, ilgi, yetenek, beceri ve geleceğe yönelik isteklerinin farkında olan kişiler verecek tüm kararlarda olduğu gibi meslek seçiminde de rahatlıkla doğru kararı verebilmektedirler. Dolayısıyla meslek seçimi konusunda karar verirken kişi benliğinin farkında olmalıdır. **Sayfa 10'da...**

MESLEK DANIŞMANLIĞI HİZMETLERİNDEN NASIL YARARLANABİLİRSİNİZ?

Mesleki eğilim ve yeteneklerinizi ölçmek, meslek

seçimi yapmak, mesleki eğitim programları hakkında bilgi almak ve iş arama becerilerinizi geliştirmek için İŞKUR'a başvurunuz. İŞKUR'un 81 İl Müdürlüğü ile Hizmet Merkezlerinde bulunan İş ve Meslek Danışmanları aracılığıyla bu hizmeti ücretsiz olarak alabilirsiniz. **Sayfa 11'de...**

MESLEK BİLGİ MERKEZİ (MBM)

Meslekler, mesleki eğitim yerleri ve çalışma hayatıyla ilgili bilgiye mi ihtiyacınız var? Meslek Bilgi Merkezleri'nde bulunan meslek bilgi dosyaları, kitapçıklar ve diğer kaynaklardan siz ve çocuğunuz önemli bilgilere ulaşabilirsiniz. **Sayfa 12'de...**

POPÜLER ÜNİVERSİTE Mİ, UYGUN MESLEK Mİ?

Tercih edeceğiniz üniversite, hayatınızın en önemli dönüm noktalarından birisidir. Tercih aşamasına geldiniz. Hangisi daha önemli? Meslek mi, üniversite mi, ailenizden ayrı bir öğrencilik hayatı mı? **Sayfa 13'de...**

ÇOCUĞUNUZU NASIL DESTEKLEERSİNİZ?

Mesleki gelişim çocukluk yıllarından başlayan ve yaşam boyu süren bir yolculuktur. Bu süreçte çocuğunuzun meslek seçiminde doğru adımlar atabilmesi için okul yaşamında ve meslek seçiminde vereceğiniz destek büyük önem taşımaktadır. **Sayfa 14'te...**

İŞ VE MESLEK DANIŞMANI KİMDİR?

Meslek seçimi aşamasındaysanız, iş bulmada/seçmede güçlükleriniz varsa, mesleki becerilerinizi geliştirmek, mesleğinizi veya işinizi değiştirmek istiyorsanız; kişisel özellikleriniz ile mesleklerin gerektirdiği nitelikleri ve işgücü piyasasının gereksinim duyduğu iş/meslekleri karşılaştırarak, sizlerin istek ve durumunuza en uygun iş/mesleği seçmeniz, seçtiğiniz iş/meslekle ilgili eğitim imkânlarından yararlanmanız, işe yerleştirilmeniz ve işe uyumunuzun sağlanması ile ilgili sorunlarınızın çözümünde İş ve Meslek Danışmanları yanınızda. **Sayfa 16'da...**

GÖNÜLLÜ ÇALIŞMA, İŞYERİNDE STAJ VE İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMLARI (İEP)

Çocuğunuzun bir işyerinde staj yapması ve gönüllü olarak bir yardım kuruluşunda çalışması onun birey olarak gelecekteki beklentilerinin şekillenmesine önemli katkılar sağlayacaktır. **Sayfa 18'de...**

MOTİVASYON VE HEDEF

Öğrenci, dönem içinde olumsuz olaylar yaşadığında motivasyonunu kaybedebilir. Motivasyon eksikliği, başarıyı büyük oranda etkileyen bir durumdur. O halde öğrencinin başarısını artırmak ve ona motivasyon kazandırmak için neler yapmalıyız? **Sayfa 19'da...**

SINAV STRESİ

Önümüzdeki aylarda geleceğinizi şekillendirecek ve meslek serüveninizde önemli bir dönüm noktası olacak pek çok sınavla kaçınılmaz olarak yüzleşeceksiniz. Ortaöğretime geçiş sınavları, Yükseköğretime Geçiş Sınavı (YGS) ve ardından Lisans Yerleştirme Sınavları (LYS) bunlara örnek verilebilir. Sizler için hayati önem taşıyan bu sınavlar, bazılarınız için yoğun strese neden olmakta hatta bu konu bazılarınız tarafından ölüm kalım meselesi gibi algılanmaktadır. **Sayfa 20'de...**

KARİYERİNİ KENDİN OLUŞTUR

Bilimsel ve teknolojik gelişmeler yeni çalışma alanlarını ortaya çıkarmakta, bu nedenle eğitim alanları/dalları, hızla değişen teknolojinin gerisinde kalmaktadır. İşgücü piyasası bilgi ve becerilerini güncelleyen, artıran ve dönüştürebilen çalışanları arıyor. **Sayfa 22'de...**

İŞ GÖRÜŞMESİNE EN İYİ ŞEKİLDE HAZIRLANMAK

Başarılı bir iş görüşmesinin anahtarı hazırlıktır. Hazırlık, kendiniz ve işveren hakkında mümkün olduğunca çok bilgi toplamayı içerir. Böylece işverenin soracağı soruları başarılı bir şekilde cevaplamış olursunuz. **Sayfa 23'de...**

İŞ ARARKEN BEN

İş arama sürecinde insan ve iş faktörü söz konusudur. İnsan için amaç nitelik ve şartlarına uygun olan, beklentilerini karşılayabilecek ve doyum sağlayabileceği bir işyerinde çalışmaktır. İşveren ise belirlenen işin gerektirdiği nitelik ve şartlara uygun azami düzeyde verim sağlayabileceği personel arayışındadır. **Sayfa 24'de...**

EYVAH MÜLAKAT VAR!

Doğru iş seçtiğine inanan ve mesleğe henüz ilk adımlarını atmaya hazırlanan genç arkadaşlarımızı zorlu bir mülakat aşaması beklemektedir. Tüm hayallerinin gerçek olacağı işi seçmiş olmak kadar karşısındaki insanları ikna ederek işi almak da önem arz etmektedir. **Sayfa 26'da...**

ÖN YAZI ÖRNEĞİ

Ön yazı, özgeçmişinizi özetleyen ve başvurduğunuz iş ile uyumunuzu vurgulayan yazılı bir belgedir. Bu nedenle ön yazı, her başvuru için ayrı ayrı hazırlanmalıdır. **Sayfa 28'de...**

ÖZGEÇMİŞ ÖRNEĞİ

Özgeçmiş hazırlamak ciddi bir emek ve zaman işidir. Detaysız, özensiz hazırlanmış, kendini iyi ifade edemeyen, yazım ve ifade hataları ile dolu, eksik bilgilerin yer aldığı özgeçmişler baştan kaybeder. Günümüzde, etkili hazırlanmış ve mesleki becerilerinizi ön plana çıkaran özgeçmiş sizin bir adım daha öne geçmenizi sağlar. **Sayfa 29'da...**

GİRİŞİMCİLİK

Girişimcilik, görülmeyeni görmek, fark edilmeyeni fark etmektir. Yaşadığımız çevrenin yarattığı fırsatları sezen, o sezgilerden düşler üreten, düşlerini projelere dönüştüren, projelerini yaşama taşıyan ve insan yaşamını kolaylaştırma becerisine sahip olan girişimciler başarıya ulaşabilmektedir. **Sayfa 30'da...**

Meslek Seçiminin Önemi

Meslek seçiminiz kişilik gelişiminizle çok yakından ilişkilidir. İnsanlar yetişkinlik dönemlerinde kendilerini ve kişiliklerini büyük ölçüde meslekleri ve mesleğin getirdiği statü ve roller ile yansıtır. Meslek seçmek, yaşam biçimini seçmektir. Bu bakımdan meslek seçiminizi tesadüflere bırakmamalı, gerçekçi temellere dayandırmalısınız.

Meslek seçimi konusunda gerçekçi ve doğru karara ulaşabilmek için bilinçli adımlar atmalısınız. Öncelikle kendinizi ve meslekleri tanımalı, çalışma hayatı ve mesleki eğitim yerleri hakkında bilgi edinmelisiniz. Sonrasında edindiğiniz bilgileri değerlendirmeli ve seçtiğiniz meslekle ilgili uygun eğitim yerine yönelmelisiniz.

Meslek, sadece iş bulup para kazanmanız için değil, aynı zamanda yeteneklerinizi değerlendirmeniz ve toplum içinde yer edinmeniz için de önemli bir araçtır. Meslek, doğru bir kararla seçilmişse bu

ihtiyaçlarınızın daha üst düzeyde karşılanmasını sağlayabilir. Anne ve babalar, Meslek seçiminin önemi ne kadar erken yaşlarda fark edilirse, buna uygun eğitim programına yönelme ve kendini geliştirme de o denli sağlıklı olur. Meslek seçimi bir süreçtir. Bu nedenle ilkokuldan itibaren çocuğunuzun meslek seçimi konusunda farkındalıkları sağlanmalı, bilinçlendirilmeli, hatta süreç veli, öğretmen, öğrenci, mesleki rehber dörtgeniyle değerlendirilmelidir. Okuldaki başarıları, başarısızlık nedenleri, boş zaman etkinlikleri hatta oyuncak seçimindeki yaklaşımları ele alınmalıdır. Çocuklarınızın meslek seçimlerinde büyük rol oynayan sizler, bu önemli kararı verme aşamasında onlara destek olmalısınız. Ama unutmamalısınız ki son karar çocuklarınızın...

Yanlış meslek seçiminin; iş bulmada güçlük, hayal kırıklığı yaşama, motivasyon düşüklüğü, işteki olumsuzlukların özel hayata yansması, mutsuzluk gibi sonuçları beraberinde getirebileceğini unutmayınız.

Kendini Tanımalı

Çocuğunuzun uygun mesleklere yönlendirilmesi aşamasında İş ve Meslek Danışmanlarımızın bilgi ve deneyimlerinden faydalanabilirsiniz. Unutmayın, "Başarılı İş Yaşamı, Uygun Meslek Seçmekle Başlar".

Edindiği Bilgileri Değerlendirmeli

Uygun Meslek Seçimi

Meslekleri Tanımalı

Mesleki Eğitim Yerleri Hakkında Bilgi Edinmeli

Kendinizi Tanımalısınız

Meslek seçimi konusunda gerçekçi ve doğru karara ulaşabilmek için öncelikle kendinizi tanımalısınız. Genel sağlık durumunuz, bedensel açıdan güçlü ve zayıf olduğunuz noktalar, sosyal yönleriniz, başarılı ve/veya başarısız olduğunuz ders grupları, genel olarak derslerdeki başarınız, boş zamanlarınızı nasıl değerlendirdiğiniz, özel uğraşlarınız, hayattan beklentileriniz, ailenizin sosyo-ekonomik yapısı ve benzer konular üzerinde durarak, kendinizi tanımanız ve buna göre bir yol haritası çizmeniz hem iş hem de özel hayatınızda avantaj sağlayacaktır.

Aşağıda yer alan bilgiler kendi özelliklerinizi tanımanız için yol gösterici olacaktır.

Yetenekleri Keşfedebilmek

Kendinize yönelteceğiniz "Neler yapabilirim?" sorusu var olan ve eğitimle geliştirebileceğiniz özelliklerinizi keşfetmenize yardımcı olacaktır. Başarılı ve aktif olduğunuz dersler size yetenekleriniz konusunda fikir verecektir.

İlgilerin Farkına Varabilmek

Hangi iş veya uğraşlardan zevk aldığınızı ve o işi yapma isteğinizi gözden geçirmek için "Neler yapmaktan hoşlanırım?" sorusunu kendinize yöneltebilirsiniz.

Kişilik Özelliklerini Bilmek

Doğru mesleği seçmeniz kişilik yapınıza uygun mesleklere yönelmenize bağlıdır. Kendinizi değerlendirirken objektif olmanız oldukça zordur. Bunun için çevrenizin sizin hakkınızdaki görüşlerini dikkate almalısınız. Gerçekçi, sosyal,

düzenli, yaratıcı, sakin, çekingen, bağımsız, duygusal vb. kişilik özelliklerine sahip bir birey olabilirsiniz.

Değerleri Belirleyebilmek

Bir mesleğe yönelirken "Mesleğimden ne bekliyorum?"

"Nasıl bir iş istiyorum?" sorusunun cevabını aramalısınız.

(Mesleğin kazandırdığı statü, saygınlık, kazanç, güvenli gelir elde etme vb.)

Güçlü ve Geliştirilmesi Gereken Yönlerini Bulmak

Kendinize soracağınız "Diğer kişilerden farklı ve daha iyi yaptığım şeyler nelerdir, hangi konularda kendimi yeterli görüyorum?" gibi sorularla tüm yönlerinizi değerlendirebilirsiniz. (Bu konuda sizi tanıyanlardan yardım alabilirsiniz.)

Meslekleri Tanımalısınız

Sevgili anne ve babalar, çocuğunuzun işgücü piyasasında geçerli bir mesleği olmasını ve ileride işsizlik sorunu ile karşılaşmamasını istiyorsanız, çocuğunuzla birlikte aşağıdaki sorulara cevap bulmalısınız.

Meslekler hakkında neler bilinmeli?

Gençler, meslek seçiminize karar vermeden önce şu sorulara cevap bulmalısınız:

- Seçeceğiniz meslekte görevleriniz ve yapacağınız işler neler olacak? Sizin nitelikleriniz o görevleri yerine getirmek için yeterli olacak mı?
- Mesleğin gerektirdiği fiziksel özellikler, yetenekler, ilgiler, kişilik gibi bireysel özellikler nelerdir? Bu özellikler sizi hangi mesleğe götürüyor?
- Mesleğe yönelik eğitim süresi ne kadardır, mesleki eğitimde alınan dersler nelerdir ve gerekli eğitimler nasıl ve nerelerden alınabilir? Ailenizin sosyo ekonomik yapısı, sizin bu eğitim imkanlarından yararlanmanıza olanak sağlıyor mu?
- Meslekle ilgili çalışmalarda ne tür araç gereç kullanılmaktadır? Bu araçların kullanılmasına ilişkin herhangi bir sağlık sorununuz/engeliniz var mı?
- Mesleğin sağladığı olanaklar nelerdir? Bu olanaklar sizin beklentilerinize cevap veriyor mu?
- Çalışma ortamı ve koşulları nasıldır? Çalışma ortam ve koşulları ile ilgili sağlığınız açısından sınırlılıklarınız var mı?
- Mesleğe ilişkin gelir düzeyi sizin beklentilerinizi karşılıyor mu?
- İş bulma olanakları nasıldır? Nerelerde ve nasıl iş bulabilirsiniz?

- Meslekte ilerleme olanakları var mıdır? Mesleğinizde ilerleme konusunda işteki veriminizi etkileyecek düzeyde öncelikli beklentileriniz var mı?

Daha fazla bilgi için;

- İŞKUR Meslek Bilgi Merkezleri'nde yer alan kaynaklardan ve Türk Meslekler Sözlüğünden (<http://esube.iskur.gov.tr/Meslek/meslek.aspx>)
- Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) tarafından hazırlanan ulusal meslek standartlarından (www.myk.gov.tr)
- İŞKUR, MYK, Üniversiteler ve MEB'in web sayfalarından (Bkz. 32. sayfa) yararlanabilirsiniz.

Meslek seçimi konusunda yol gösterici olabilecek:

- İş bulma olanağı yüksek olan meslekler,
- Sınırlı çalışma alanı bulunan meslekler,
- Gelecekte ihtiyaç duyulacak meslekler,
- Türkiye'de mesleklerle göre işsizlik rakamları,
- İş bulmada bölgesel farklılıklar,
- Kamu/özel sektörde iş bulma olanakları gibi işgücü piyasası bilgilerine ulaşmalı ve bunları değerlendirmelisiniz.

Eğitim Yerlerini Tanımalısınız

Kendinizi tanıdınız, meslekleri tanıdınız, meslekler hakkında çalışma hayatıyla da bağlantılı olarak detaylı bilgi edindiniz. Şimdi seçtiğiniz mesleklerle ilgili uygun eğitim yerine yönelme zamanı...

Bu aşamada eğitim yerleri hakkında aşağıdaki sorulara cevap bulmalısınız:

- Hangi eğitim kurumunda hangi mesleklerin eğitimi verilmektedir?
- Seçilmesi düşünülen meslekle ilgili eğitim kurumları hangileridir?
- Bu eğitim kurumundan nasıl ve ne şekilde yararlanılabilir?
- Genel ve bölgesel eğitim olanakları nelerdir?
- Mesleki eğitim kurumlarına başvuru şartları nelerdir?
- Eğitim süresi ne kadardır?

Son Aşama: Edindiğiniz Bilgileri Değerlendirmelisiniz

Artık elde ettiğiniz tüm bilgilerin objektif bir şekilde değerlendirilip, karar verme aşamasına geldiniz. Bu aşamada;

- Kendinizde var olan yetenekler, ilgiler, fiziksel özellikler ve kişilik özellikleri seçmeyi düşündüğünüz mesleğin gerektirdiği nitelik ve şartlara uygun mu?
- Meslekle ilgili çalışma koşulları sağlık durumunuza uygun mu?
- Seçmeyi düşündüğünüz meslek beklentilerinize cevap verebilecek mi?
- Ailenizin ekonomik gücü, eğitiminiz sırasındaki harcamalarınızı karşılayacak düzeyde mi, aileden uzakta bir başka kentte eğitiminizi sürdürebilecek misiniz?

sorularını cevaplayarak, yapacağınız değerlendirmelerden sonra artık sıra sizi mutlu ve başarılı olabileceğiniz mesleğe taşıyacak olan eğitim yerine yönelmelisiniz.

Karar Verme

Acaba nasıl karar veriliyor?

Mesleki Rehberlik ve Danışmanlık alanının duayenlerinden Prof. Dr. Yıldız KUZGUN diyor ki;

- Karar verirken bazı insanlar sezgilerine, bazıları mantıklarına bazıları ise başkalarına güvenmektedirler.
- Eğer insan kendini ve edinmek istediği mesleği iyi tanıyorsa, karar verme çok zevkli bir işlemdir.
- Kendisi ve çevresi hakkında bilgisi yetersiz, iddiaları yüksek, aşırı kaygılı, sorumluluğunun bilincine erememişse karar verme aşamasında kendine güvenemeyecek, daha iyi bilecekleri düşüncesi ile kararı başkalarına (aile büyükleri, arkadaşlar vb.) bırakıp onların kararlarını benimseyerek uygulayacaklardır.
- Aşırı kaygılı kişilerin tepkisi iki türlü olmaktadır. Ya hemen kararı kesinleştirmek için acele etmek, ya da seçenekleri en ince ayrıntısı ile inceleme, başka seçenekler arama, çabalarını bir türlü sona erdiremeyerek bir türlü karar verememek.
- Sorumsuz kişiler de kararı en son güne bırakmaktadır. Üstelik geçen süre zarfında bu konuyu hiç düşünmezler.

Tüm bunlarla beraber, karar verme sürecinde hiçbir zaman kendilerine uygun olanı bulamayan, sıklıkla kararsızlıklar yaşayan, verdikleri karar konusunda hiçbir zaman emin olamayan ve sürekli diğer seçenekleri düşünen bir müzmin kararsızlar grubu vardır.

Kendini tam anlamıyla tanıyan, ilgi, yetenek, beceri ve geleceğe yönelik isteklerinin farkında olan kişiler verilecek tüm kararlarda olduğu gibi meslek seçiminde de rahatlıkla doğru kararı verebilmektedirler. Dolayısıyla meslek seçimi konusunda karar verirken kişi benliğinin farkında olmalıdır.

Bahsettiğimiz tüm meslek seçme sürecinde İŞKUR Meslek Bilgi Merkezlerinden faydalanabilir, İş ve Meslek Danışmanlarından destek alabilirsiniz.

Meslek Danışmanlığı Hizmetlerinden Nasıl Yararlanabilirsiniz?

Sevgili gençler, mesleki eğilim ve yeteneklerinizi ölçmek, meslek seçimi yapmak, mesleki eğitim programları hakkında bilgi almak ve iş arama becerilerinizi geliştirmek için İŞKUR'a başvurabilirsiniz. İŞKUR'un 81 İl Müdürlüğü ile Hizmet Merkezlerinde bulunan İş ve Meslek Danışmanları aracılığıyla bu hizmeti **ücretsiz** olarak alabilirsiniz.

Lise son sınıf öğrencileri, hayatınızda yeni bir tercih yapmaya hazırlanıyorsunuz:

Öğrenim hayatınıza devam edecekseniz; üniversite sınavlarına hazırlanmalı, sınav sonucunda üniversite ve bölüm seçimi konusunda ücretsiz destek almak için İŞKUR İş ve Meslek Danışmanlarından randevu alarak, onların bilgi ve deneyimlerinden faydalanmalısınız.

1. TERCİH

Lise sonrası eğitime devam etmeden iş hayatına girecekseniz; niteliklerinize uygun işi bulmak, geleceğinizi planlamak için en iyi yol bu konuda deneyimli danışmanlara başvurmaktır. Ayrıca kariyerinizin geliştirilmesinde önemli bir adım olan ücretsiz İŞKUR mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitimlerinden durumunuza en uygun olanını İş ve Meslek Danışmanınızın yardımıyla belirleyebilirsiniz. Sizin için hazırlanmış olan testlerle yetenek, kişilik özellikleriniz ve mesleki eğilimlerinizi ölçebilirsiniz.

2. TERCİH

Eğer tercihinizi lise sonrasında iş hayatına geçmek olarak kullanıyorsanız ve yukarıda belirttiğimiz programlardan yararlanacaksanız biliniz ki İŞKUR tarafından düzenlenen kurs ve eğitim programlarına katılım sağladığınız her gün için kursiyer zaruri giderleriniz karşılanmakta; genel sağlık, iş kazası ve meslek hastalığı sigorta primleriniz yatırılmaktadır.

Randevu için İŞKUR'un resmi web sitesi www.iskur.gov.tr'yi ziyaret ederek; ana sayfada yer alan "İŞKUR İnternet Şube-

sinin" giriş sekmesini tıklamalı, iş arayan sekmesinden kayıt yaparak sizin için uygun tarihi seçmelisiniz. Belirlediğiniz tarih Danışmanınız için de uygunsa randevunuz kesinleştirilecek ve kayıta belirttiğiniz telefon ya da e-posta adresine bilgi mesajı gönderilecektir.

Unutmayın; İş ve Meslek Danışmanlarından randevu almak için web sitemiz haricinde, Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri veya Hizmet Merkezlerine telefon edebilir ya da bizzat başvurabilirsiniz.

Meslek Bilgi Merkezi (MBM)

Meslek Bilgi Merkezleri, meslekler ve mesleki eğitim olanaklarını tanımak isteyen herkese açıktır.

Meslekler, mesleki eğitim yerleri ve çalışma hayatıyla ilgili bilgiye mi ihtiyacınız var? Meslek Bilgi Merkezleri'nde bulunan meslek bilgi dosyaları, kitapçıklar ve diğer kaynaklardan siz ve çocuğunuz önemli bilgilere ulaşabilirsiniz. Öğretmenler! Öğrencilerinizin meslek seçimi, eğitim olanakları ve çalışma hayatına ilişkin grup çalışmalarına katılmasını ister misiniz? İş ve Meslek Danışmanları İŞKUR Meslek Bilgi Merkezlerinde sizlere yardımcı olacaktır.

Meslek Bilgi Merkezinden Kimler Yararlanabilir?

- Meslek seçme aşamasında olan öğrenciler,
- Veliler,
- Öğretmenler,
- İşverenler,
- Mesleğinde ilerlemek ve meslek değiştirmek isteyen yetişkinler

Meslek bilgi dosyasında mesleklerle ilgili olarak; Mesleğin adı, tanımı, görevler, mesleğin gerektirdiği özellikler, çalışma ortamı ve koşulları, mesleğin eğitimi, çalışma alanları ve iş bulma olanakları, eğitim süresince ve eğitim sonrası kazanç, meslekte ilerleme, ek bilgiler, yararlanılan bilgi kaynakları ile daha ayrıntılı bilgi için başvurulacak yerler gibi önemli bilgilere ulaşabilir, birçok mesleği tanıyarak seçeneklerinizi artırabilirsiniz.

İlgi, yetenek, kişilik özellikleriniz ve beklentilerinize uygun mesleği seçmek ve seçtiğiniz mesleğin eğitim olanakları hakkında bilgi almak için Meslek Bilgi Merkezlerinde İş ve Meslek Danışmanlarımızdan yardım alabilirsiniz.

Meslek Bilgi Merkezinden Nasıl Yararlanabilirsiniz?

- **Gençler!** Bireysel olarak hafta içi her gün mesai saatlerinde,
- **Öğretmenler!** Öğrencilerinizin grup çalışmalarına katılmaları için şahsen, telefonla veya Kurum internet sitesinden randevu alarak...

Meslek Bilgi Merkezi'nden
Ücretsiz
olarak yararlanabilirsiniz.

Popüler Üniversite Mi? Uygun Meslek Mi?

Gençler! Tercih edeceğiniz üniversite hayatınızın en önemli dönüm noktalarından birisi.

Tercih aşamasına geldiniz. Hangisi daha önemli? Meslek mi, üniversite mi, ailenizden ayrı bir öğrencilik hayatı mı?

Geleceğiniz hakkında karar verirken çok iyi düşünüp araştırmalısınız. Sadece bugün için uygun olan değil iş yaşantınızda da size uygun olacak doğru kararı vermelisiniz. Popüler bir üniversiteden mezun olmak, eğitim aldığınız şehir, eğitiminiz süresince imkânlarınızı etkileyecek. Ancak, hepsinden önemlisi ve asıl olan meslek seçiminiz.

Popülaritesi yüksek bir üniversite olsun bölüm ne olursa olsun diye tercih yaparsanız istemediğiniz bir bölümü bitirebilir ya da yarım bırakmak zorunda kalabilirsiniz. İyimser bir düşünceyle de 4-5 yıl keyifli bir üniversite eğitiminiz olabilir, istediğiniz bir şehirde yaşayabilirsiniz bu süreçte.

Ancak, mezuniyet sonrası bir ömür boyu sürdüreceğiniz mesleğinizle karşı karşıya kalacaksınız. Unutmamalısınız ki doğru meslek daha kolay iş bulmanızı ve iş hayatında daha başarılı olmanızı sağlayacaktır. Bunun için ilgilerinizi, kişilik

özelliklerinizi ve becerilerinizi tanıyarak doğru ve bilinçli karar vermeye çalışmalısınız.

Hayatınız boyunca severek yapacağınız bir meslek, isteyerek gidebileceğiniz bir üniversite ve kısa süreli de olsa yaşamaktan keyif alacağınız bir şehir için;

- Size uygun mesleğe karar verin,
- Tercih etmeyi düşündüğünüz üniversiteleri araştırın,
- Gitmeyi düşündüğünüz illeri belirleyin ve olanaklarını araştırın.
- Geleceğinizi etkileyecek bu kararı şansa bırakmayın.

Bu süreçte iş ve meslek danışmanlarımızın bilgi ve deneyimlerinden faydalanın.

Çocuğunuzu Nasıl Desteklersiniz?

MESLEKİ GELİŞİM ÇOCUKLUK YILLARINDAN BAŞLAYAN VE YAŞAM BOYU SÜREN BİR YOLCULUKTUR. BU SÜREÇTE ÇOCUĞUNUZUN MESLEK SEÇİMİNDE DOĞRU ADIMLAR ATABİLMESİ İÇİN OKUL YAŞAMINDA VE MESLEK SEÇİMİNDE VERECEĞİNİZ DESTEK BÜYÜK ÖNEM TAŞIMAKTADIR.

Çocuğunuzu okul yaşamında desteklemek için;

Öncelikle çocuğunuzu iyi tanımalısınız. Çocuğunuzun ilgi duyduğu, zevk aldığı ve başarılı olduğu alanları belirleyiniz. Onları yeteneklerinin üzerinde başarı göstermeye zorlamayınız.

Özel eğitime ihtiyacı olan çocuklarınızın eğitim olanaklarını araştırmalısınız. Özel eğitime ihtiyacı olan ilkokul/ortaokul çağındaki çocuğunuzun eğitimini, öncelikle kaynaştırma uygulamaları yoluyla akranları ile bir arada sürdürülebileceğini unutmayınız.

Üstün ve özel yetenekli çocuklarınızın farkına varmalısınız. Bu çocukların önceden tespit edilmesi, onları doyuracak, geliştirecek uygun bir eğitim ve öğretim programına girmeleri bakımından önem taşımaktadır.

Çocuğunuz başarılı olduğunda takdir etmelisiniz. Çocuğunuzun beğendiğiniz yönlerini söylemeniz kendine güven duymasını sağlayacak ve onu yapacağı yeni işlerde daha fazla çaba göstermeye motive edecektir.

Çocuklarınızı başka çocuklarla veya kardeşleri ile kıyaslamamalısınız. Her insanın sahip olduğu nitelikler farklıdır. Onları olduğu gibi kabul ediniz. Çocuğunuzun durumunu başkalarıyla değil daha önceki durumuyla değerlendiriniz.

Çocuklarınıza karşı sabırlı ve anlayışlı olmalısınız. Çocukların hayatta öğrenecekleri çok şey vardır. Doğal olarak hata yapacaklardır. Çocuklar mükemmel olsalardı ailede ve okulda eğitime gerek kalmazdı. Ona neyi nasıl yapması gerektiğini anlatınız ve çocuğunuzun anlattıklarını dinleyiniz.

Çocuğunuzun evde ders çalışmasını kontrol etmelisiniz. Ancak sürekli şekilde "dersine çalış" uyarıları olumsuz etkiylebileceğinden ona güvendiğini belli ederek çalışmaya motive ediniz. Çocuğunuzun çalışma programı yapmasına, uygulamasına yardımcı olunuz.

Çocuğunuzun mümkün olduğu kadar sosyal olmasını sağlamalısınız. Sahip olduğu özelliklere göre çocuğunuzun çeşitli etkinliklerde yer alması yönünde teşvik etmelisiniz. Örneğin sportif faaliyetlere katılması, edebiyat grubunda yer alması, bir müzik aleti kullanması vb.

Anne baba olarak veli görüşmelerine katılmalısınız. Çocuğunuzun derslerinin ve davranışlarının daha iyiye yönelmesi için, öğretmenlerle iletişim halinde olmalı çocuğunuzla ilgili gözlemlerinizi öğretmeni ile paylaşmalısınız.

Çocuklarınıza rol model olmalısınız. Çocuğunuzun yaşamındaki en etkili çevre aile çevresidir. Anne baba olarak tüm davranışlarınızla çocuklarınıza örnek olunuz.

Çocuğunuzu meslek seçiminde desteklemek için;

Bireyin seçtiği meslek üzerinde anne babanın etkisi büyüktür. Anne babanın yaşamının her döneminde olduğu gibi meslek seçimi sürecinde de çocuklarının yanında olup desteklerini çocuklarına hissettirmeleri önemlidir.

Meslek seçimi aşamasında çocuğun mutluluğu ve mesleğindeki başarısı için ailelere önemli görevler düşmektedir. Bu görevlerden bazıları şunlar olabilir:

- Çocuklarınızı erken yaşlardan başlayarak yetenekleri, ilgileri doğrultusunda gerçekçi olarak gözlemlemeli ve değerlendirmelisiniz.
- Çocuklarınızı daha iyi tanıyabilmek ve ona rehberlik edebilmek için öğretmenleriyle, iş ve meslek danışmanlarıyla işbirliği yapmalısınız.
- Çocuklarınızın çeşitli mesleklere ilgisini göz ardı etmemelisiniz.
- Çocuğunuzu ilgi duyduğu, sevdiği, beden ve ruh sağlığı yönünden kendisine uygun olan bir mesleğe yönleltmelisiniz.

- Çocukların seçeceği meslekler konusunda fikirleri sık sık değişse de söylediklerini sabırla dinlemeli, kararsızlıklarını anlayışla karşılamalı, fikirlerinin olgunlaşmasına yardımcı olmalısınız.
- Çocuğunuzun doğru karar almasına katkı sağlamak için meslekler hakkında bilgi sahibi olmalısınız.
- Karar verme aşamasında çocuğunuzun seçmeyi düşündüğü mesleğin ona uygun olup olmadığını, çocuğunuzun kişilik özelliklerini göz önünde tutarak birlikte değerlendirmelisiniz.
- Çocuğunuza seçeceği meslek konusunda baskıcı davranmamalısınız.
- Bir mesleğin sadece kazancının ve statüsünün iyi olmasının başarı ve mutluluğu beraberinde getirmeyeceğini göz ardı etmemelisiniz.
- Siz anne babalar çocuklarınızı geleceğin dünyasında bir yer açacak şekilde yetiştirmeli ve onları yeteneklerine göre geleceğin gözde mesleklerine doğru yönlendirmelisiniz.
- Meslek seçimi konusunda yol gösterebilir, fikrinizi söyleyebilirsiniz ama son kararı çocuğunuza bırakmalısınız.

BİREYSEL GÖRÜŞME YAPAR

- > Yeteneklerinizi, yetkinliklerinizi keşfetmeniz
- > Meslekleri tanımanız
- > Eğitim kurumları hakkında bilgilenmeniz
- > Edindiğiniz bilgileri değerlendirmeniz
- > Alternatifleri görebilmeniz
- > Gideceğiniz okul/meslek seçimi konusunda karar vermeniz
- > Eğitim kurumlarına yönlendirilmeniz

Öğrenciler

- > Yetenekleriniz, bilgi ve yetkinliklerinizin farkına varmanız
- > Meslek edinmek isterseniz uygun mesleklerde meslekî eğitim kurslarına yönlendirilmeniz
- > İş arama becerileri konusunda bilgilenmeniz
- > İşgücü piyasası hakkında bilgi edinmeniz
- > Uygun açık işlere yönlendirilmeniz

İş Arayanlar

- > İŞKUR hizmetleri hakkında bilgilendirme
- > Yasal yükümlülükleri ve hakları
- > Uygun adaylarla eleman ihtiyaçlarının karşılanması
- > Karşılanamayan eleman ihtiyaçları için İşbaşı ve Meslekî Eğitim Kurslarının düzenlenmesi

İşverenler

İş ve Meslek

Konularında yardımcı olur.

DANIŞMANI KİMDİR?

GRUP GÖRÜŞMESİ YAPAR

Öğrenciler

- > İŞKUR ve danışmanlık hizmetleri konularında bilgilendirilmeniz
- > Meslek seçiminin önemi konusunda bilgilendirilmeniz
- > Meslek seçerken dikkat edeceğiniz noktaları bilmeniz
- > Üst eğitim kurumları ve sınav sistemi hakkında bilgilendirilmeniz

Veliler

- > İŞKUR ve danışmanlık hizmetleri hakkında bilgilendirilmeniz
- > Çocuğunuzun meslek seçimine nasıl destek olabileceğiniz

Rehber Öğretmenler

- > İŞKUR ve danışmanlık hizmetleri hakkında bilgilendirilmeniz
- > Öğrencileriniz için bu hizmetleri nasıl alabileceğiniz

İş Arayanlar

- > İŞKUR hizmetleri ve işgücü piyasası hakkında bilgilendirilmeniz
- > İş arama becerileri konusunda bilgilendirilmeniz

Konularında yardımcı olur.

k Danışmanı

KUR

Gönüllü Çalışma, İşyerinde Staj ve İşbaşı Eğitim Programları (İEP)

Yardıma gerçekten ihtiyacı olan kişilere, kurumlara karşılıksız yardım etmenin ülke ekonomisine olan katkısı da unutulmamalıdır.

Gönüllü çalışarak insanlara yardım etmenin yanında sosyal becerilerinizi geliştirebilir, staj ve eğitim yeri arayışında size faydalı olabilecek kişilerle de tanışabilirsiniz.

Gönüllü Çalışma

Gönüllü çalışma, gelecekteki beklentilerinizin şekillenmesine ne yardımcı olmasının yanısıra;

- Bilgi ve becerilerinizi keşfetmenize,
- Güven duygunuzun ve özgüveninizin artmasına,
- Empati duygunuzun gelişmesine,
- Esneklik ve hoşgörü kazanmanıza,
- Grup veya bireysel çalışmalara olan yatkınlığınızın belirlenmesine,
- Meslekleri tanımanıza,
- Bir meslekle ilgili beklentilerinizin belirlenmesine,
- Tecrübe kazanmanıza,
- Başkalarına saygı duymanıza ve kendinize duyulan saygının artmasına,
- Zamanınızı hem eğlenceli hem de faydalı bir şekilde değerlendirmenize katkı sağlayacaktır.

Gönüllü çalışma örnekleri;

- Yaşlılara küçük işlerinde yardımcı olmak,
- Sokak hayvan barınaklarındaki hayvanların beslenmelerine, temizliğine yardımcı olmak,
- Görme engelliler için kitap okumak.

Yardıma gerçekten ihtiyacı olan kişilere, kurumlara karşılıksız yardım etmenin, iç huzurunuzun yanı sıra ülke ekonomi-

sine olan katkısı da unutulmamalıdır.

İşyerinde Staj ve İEP

İşletmelerde yapacağınız staj çalışmalarının ve İşbaşı Eğitim Programlarının (İEP);

- Meslekleri tanımanıza ve meslekler hakkında tecrübe kazanmanıza olanak sağlayarak, hayatınızda bir dönüm noktası olan iş/meslek seçiminde doğru karar vermenize büyük katkı sağlayacağına emin olun.
- Gerçek kapasitenizi ortaya çıkarabilecek önemli bir araç olduğunun farkına varın.
- Kişisel özelliklerinizi daha iyi tanımanıza, mesleki becerilerinizin ortaya çıkmasına ve gelişmesine imkan sağlayacağını unutmayın.
- İşe girmenizde büyük avantaj sağlayacak öneme sahip olduğundan staj ve İEP olanaklarını araştırın.

Sevgili Anne ve Babalar,

- Çocuğunuzu staj konusunda destekleyin ve zamanında staj başvurusunda bulunmasını sağlayın.
- Çocuğunuza stajın önemini anlatın. Staj döneminde zamanında işyerinde olması, tutum ve davranışlarına dikkat etmesi gerektiğini hatırlatın.
- Staj sonrasında çocuğunuzla konuşarak stajın çocuğunuza ne gibi katkılar sağladığını değerlendirin.
- Staj deneyiminin çalışma hayatına girişte çocuğunuza destek olacağının önemini vurgulayın.

İŞKUR'un İşbaşı Eğitim Programları hakkında İş ve Meslek Danışmanlarımızdan bilgi alabilirsiniz.

Motivasyon ve Hedef

“-Oğlum senin ödevin yok mu?
-Hadi artık dersinin başına otur?
-Sınavda sana diziye sormayacaklar!”

Yukarıdaki soruları hepimiz öğrencilik hayatımızda anne babamızdan duymuşuzdur. Şimdi ise biz anne babalar olarak çocuklarımıza söylüyoruz. Eğer çocuklarımızla iletişimimizde bu tip cümlelerin sayısı artıyorsa bilin ki çocuğumuzda motivasyon sorunu vardır. Ders çalışmak istememekte ve çalışmamak için sürekli bahaneler üretmektedir. Biz anne babalar ne desek de sorun çözülüyordur. Motivasyon eksikliği başarıyı büyük bir oranda etkileyen bir durumdur. O halde çocuğumuzun başarısını artırmak ve motivasyon kazandırmak için neler yapmalıyız?

- 1) Yapılan araştırmalar, hedefe sahip olmayan bireylerle, hedefi olan bireylerin başarıları arasında çok ciddi farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır. Bu sebeple çocuk kendine bir hedef belirlemelidir. Bu konuda aileler de çocuğa destek vermelidir. Ancak hedefleri belirlerken **SMART HEDEF** (Specific-Measurable-Achievable-Realistic-Time-bound) kriterlerine dikkat etmeliyiz. Belirlediğimiz hedefler;
S- Kesin ve net tanımlanmalıdır.
M- Ölçülebilir olmalıdır.
A- Kabul edilebilir olmalıdır.
R- Gerçekçi olmalıdır. Gerçekçi olmayan hedefler ulaşılması mümkün olmadığı için başarısızlıkla sonlanır. Bu durum da çocuğun motivasyonunu düşürür.
T- Kesin ve belirlenen zaman içinde gerçekleşmelidir.

- 2) Dönem içinde çocuk olumsuz olaylar yaşadığında

motivasyonunu kaybedebilir. Bu durumda ebeveynlerin her ne olursa olsun çocuklarını çok sevdiğini ifade etmesi gerekir. Aynı zamanda olası olumsuz durumlarda mutlaka çıkarılması gereken bir ders olduğu, daha tecrübeli olarak yola devam edebileceği yönünde mesajları vermeliyiz. Bu tip bir yaklaşım, kişinin sadece öğrencilik yıllarında değil iş hayatında da ümitsizliğe kapılmadan problem çözebilmeyi öğrenmesini sağlayacaktır.

- 3) Çocuk gün içinde kendine zaman ayırmalıdır. Nasıl bedenimizin beslenmesine dikkat ediyor 3 öğün yemek yiyorsak; ruhumuzun beslenmesi için de kendimize ve hobilerimize zaman ayırmamız gerekir. Çocuğunuzun gün içinde kendine ayıracığı 30 dakika ruhunu besler ve verimliliğini artırır.

- 4) Çocuğunuzun verimli ders çalışma stratejisini belirlemesi gerekir. Saatlerce masanın başında oturulması verimli ders çalışıldığı anlamına gelmeyebilir. Hatta bu durum başarısızlığı getirebileceği için çocuğun motivasyonunu da düşürebilecektir. Çocuğun kişisel özelliklerini değerlendirip nasıl daha iyi öğrendiğini belirleyerek plan yapması, başarıyı elde etmesini sağlayacak ve motivasyonunu artıracaktır.

Bu süreçte ebeveynlerin soğukkanlı olması ve çocuğa gerekli desteği vermesi, ümitsizliğe kapılmaması, her aşamada onun yanında olduğunu hissettirmesi çocuğun motivasyon eksikliğine dair sorununun çözülmesinde en büyük yardımcı olacaktır.

Eda Dilhan AYDIN
Öğrenci Koçu/Eğitimci

Sınav Stresi

“MESLEK DE ŞART, STRESİ YENMEK DE”

Sınav Stresi ve Baş Etme Yolları

Sevgili gençler, önümüzdeki aylarda geleceğinizi şekillendirecek ve meslek serüveninizde önemli bir dönüm noktası olacak pek çok sınavla kaçınılmaz olarak yüzleşeceksiniz. Ortaöğretime geçiş sınavları, Yükseköğretime Geçiş Sınavı (YGS) ve ardından Lisans Yerleştirme Sınavları (LYS) bunlara örnek verilebilir.

Sizler için hayati önem taşıyan bu sınavlar, bazılarınız için yoğun strese neden olmakta hatta bu konu bazılarınız tarafından ölüm kalım meselesi gibi algılanmaktadır.

Sınav hemen her adayda belli oranda stres yaratmaktadır. Stresi yoğun yaşayan adaylar, bilgi düzeyleri ne olursa olsun performanslarını yeterince ortaya koyamama tehlikesi yaşamaktadır. Bu yazıda kişiliği belli düzeyde örseleyici bu dönemden en az hasarla çıkabilmeniz için birkaç tavsiyeye yer vermeye çalışacağız. Çünkü sahip olduğunuz bilgiler, sınavda başarılı olmak için tek başına yeterli olamamaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, üniversite giriş sınavına hazırlanan bazı öğrencilerin kaygı düzeyi, genel cerrahi hastalarının kaygı düzeyinden bile yüksek bulunmuştur.

Stres ve Sınav Stresinin Tanımı

Stres bir eylem ya da durumun kişi üzerinde yarattığı fiziksel veya psikolojik zorlanmaya verilen tepkidir. Bir bakıma gün-

lük hayatta karşımıza çıkan ruhsal ve fiziksel gerginliklerdir. Sınav stresi ise sınavlarda adaylarda gerginlik yaratan bir durumdur. Bu stresin dozunun yüksek olması performansın düşmesine yol açmaktadır.

Stresin Çoğu Zarar Azı Karar

Stres, aslında insanoğlunun varoluşundaki en temel duygulardan biridir. Pek çok insan stresi, gerginlik ve sıkıntı hissi veren olumsuz bir duygu olarak tanımlasa da, makul düzeyde olan stres, bireyi kamçılar, motive eder, dolayısıyla performansına olumlu yansır. Nasıl kaygı düzeyinin yüksek olması, kişinin dikkatini toplamasını ve enerjisini etkili bir biçimde kullanmasını engelliyorsa, hiç kaygı duymamak da motivasyonu düşürür. Bu nedenle amaç, stresi tamamen ortadan kaldırmak değil, belli bir düzeyde tutarak, varlığını yarara dönüştürmektir. Bu nedenle stresin “çoğu zarar, azı karar” denebilir.

Sınav Stresi Yaşadığınızı Nasıl Anlarsınız?

Sınavdan günlerce önce başlayan başarılı olup olamayacağınız endişesi beyninizi sürekli meşgul ediyor, “sınav sırasında her şeyi unutacağım” diye korkuyor, üstelik bu kaygı günlük çalışma ve yaşama kalitenizi olumsuz etkiliyor, hayattan zevk almanızı engelliyor, uykunuzu ve iştihanızı kaçırıyor, neredeyse sınavdan başka bir şey düşünmüyorsanız sınav stresini yoğun yaşıyorsunuz demektir. Sınav öncesi gerginli-

Stres, aslında insanoğlunun varoluşundaki en temel duygulardan biridir. Pek çok insan stresi, gerginlik ve sıkıntı hissi veren olumsuz bir duygu olarak tanımlasa da, makul düzeyde olan stres, bireyi kamçılar, motive eder, dolayısıyla performansına olumlu yansır. Nasıl kaygı düzeyinin yüksek olması, kişinin dikkatini toplamasını ve enerjisini etkili bir biçimde kullanmasını engelliyorsa, hiç kaygı duymamak da motivasyonu düşürür.

ğiniz artarak sınavı saatini ecel saati gibi görmeye başlıyor, deneme sınavlarında bile eliniz ayağınız titriyor, beyniniz zonklıyor, soruları heyecandan okuyamıyor, okusanız bile odaklanamıyorsanız sınavlarla başınız dertte demektir. Kendinizi bu durumda görüyorsanız, aşağıda yer alan stres faktörlerini tanımanız ve uzak durmanız gerekmektedir.

Sınav Stresini Arttıran Faktörler

- Sınava yeterince hazırlanmamak.
- Verimsiz çalışmak.
- Zamanı etkin kullanamamak.
- Ders dışı faaliyetlere fazla zaman harcayarak kaçma davranışı sergilemek.
- Sınavda kapasitenin üstünde, gerçekçi olmayan bir performans beklemek.
- Yeteneği hakkında kuşkuyla düşmek, başarılı olamayacağını düşünmek.
- Kendini sık sık başkalarıyla kıyaslayarak, yetersiz görmek.
- Başarılı olma baskısını yoğun biçimde hissederek, aile ve diğer yakınları hayal kırıklığına uğratmaktan korkmak.
- Sürekli biçimde sınavı ve sınav performansını düşünmek.
- Sınavın telafisinin olmadığını sanmak.
- Sınavda yeterince başarılı olamayınca bunun her şeyin sonu olacağını düşünmek.

Sınav Stresi İle Başa Çıkma Yolları

- Sınava iyi biçimde hazırlanın. Sınava ne kadar iyi hazırlanırsanız kendinize olan güveniniz o kadar artar, kaygınız o ölçüde azalır.
- Planlı çalışma ve zamanı etkin kullanma alışkanlığı kazanın. Bu alışkanlıklar başarınızı arttırdığı gibi stres faktörlerini de azaltır.

- Ulaşabileceğiniz gerçekçi hedefler belirleyin.
- Derin soluk alma egzersizleri yapın. Böylece stresin bedeninizde yarattığı gerginliği hafifletmiş olursunuz.
- Sizi fazla zorlamayacak düzeyde spor yapın.
- Olumlu özelliklerinizi düşünerek kendinizi motive edin.
- Motivasyonunuzu düşüren kişi ve ortamlardan uzak durun.
- Sınav öncesi bilginizi daha iyi durumdaki adaylarla karşılaştırmayın, zira bu tür karşılaştırmalar stresinizi daha da arttırır.
- Yapamayacağım, başaramayacağım şeklindeki düşüncelerden uzak durun.
- Sınav öncesinde, bu sınavı kazanmanız gerektiğini, ama kazanamasanız da dünyanın sonu olmadığını ve telafisinin olabileceğini düşünün.
- Kazanmazsam mahvolurum, ailemin yüzüne nasıl bakarım gibi düşüncelerden kendinizi arındırın. Çünkü bu tür düşünceler kaygınızı arttırmaktan başka işe yaramaz. Bunun yerine olumlu yönde düşünmeye çalışın, başaracağınıza inanın, pes etmeyin.
- Çalışma, dinlenme, beslenme ve uyku saatlerinizi düzene koyun.
- Yaparken zevk aldığınız aktivitelere de zaman ayırın, ancak TV izleme ve oyun oynama sürelerini makul düzeyde tutun.
- Sınava hazırlanırken moraliniz bozulduğunda, geçmişteki başarısızlıklarınızı değil başarılarınızı düşünün.

Son olarak, sınava hazırlanırken olabildiğince çatışmalardan kaçınmaya çalışın, sınav stresine başka stresler eklemeyin.

Doç. Dr. Metin Pişkin

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD

Kariyerini Kendin Oluştur

Teknoloji değişiyor, gelişiyor, dünya küçülüyor. Sen de içindekini büyüt, motivasyonunu ve enerjini yükselt. Bilimsel ve teknolojik gelişmeler yeni çalışma alanlarını doğuruyor. Eğitim alanları/dalları, hızla değişen teknolojiye yetişemiyor. İşgücü piyasası bilgi ve becerilerini güncelleyen, artıran ve dönüştürebilen çalışanları arıyor. Kariyer, profesyonel anlamda olmak istediğin yerde/pozisyonda olabilmektir. Bu çerçevede kariyer, bir değerlendirme ve seçim yapma sürecidir, seçimlerin hiyerarşik sıralamasıdır. Kariyer hayat boyu oluşturulur: eğitimlerin, yaptığınız ve yapmak istedikleriniz, deneyimleriniz, hatta değerlerinizdir. Yani kariyeriniz sizsinizdir. Kendi kariyer gelişimi sorumluluğunu üstlen, bu işi kimseye bırakma;

- Senin için anlamlı gelen işi yap, sevdiğin işi yap, başarı beraberinde gelecektir.
- Bir işyerinde işe başlayıp aynı işyerinde emekli olmayı bekleme
- Staj yap, yeni işleri ve yeni işyerlerini tanı
- Kariyer gelişiminde dikey geçişler kadar yatay geçişlerin de önemli olabileceğini hatırla
- İletişim ağını genişlet
- Bilgi ve becerilerini günün gereklerine uyacak şekilde dönüştürmeye çalış
- Sürekli öğren ve kendini geliştir

- Kendine zaman ayırmayı unutma
- Gönüllü çalışmayı dene
- İşinde başarılı olan insanların hikâyelerini oku/dinle
- Hayal etmeyi unutma
- Denemekten korkma

İş Görüşmesine En İyi Şekilde Hazırlanmak

Başarılı bir iş görüşmesinin anahtarı hazırlıktır. Hazırlık, kendiniz ve işveren hakkında mümkün olduğunca çok bilgi toplamayı içerir. Böylece işverenin soracağı soruları başarılı bir şekilde cevaplamış olursunuz. Cevabını bilmediğiniz sorularla karşılaşır ya da deneyimlemediğiniz bir durum sorulursa bunu açıkça söylemelisiniz. Unutmayınız ki başarılı mülakat mutlaka tüm sorulara beklenen karşılığı vermek anlamına gelmez, dürüst ve açık yüreklilikle cevap vermek güvenilir olmak açısından işverende olumlu izlenim bırakır.

Kendinizi Tanımak

İşyerinin talep ettiği pozisyon nedir?

Sizin nitelikleriniz ve ilgileriniz bu işe uygun mu?

Fiziksel ve Kişilik Özellikleriniz: Bu işe uygun olan özelliklerinizi ön plana çıkarabilmek için öncelikle kendi özelliklerinizi bilmeniz gerekir.

Güçlü ve Zayıf Yönleriniz: Başarılarınızı, yeteneklerinizi, başarısızlıklarınızı bilmeniz iş görüşmenizde sizi güçlü kılar.

Kariyer Hedefiniz: Gelecekle ilgili mesleki hedefinizi belirlemeniz sonuca ulaşmanızı kolaylaştırır.

İş Görüşmesine Gitmeden Önce

İşyeri Hakkında Bilgi Toplayın: Çoğu işyerinin bilgi broşürleri ve internet sayfaları mevcuttur.

Randevu Alın: Açık adresi öğrenin, işyerine ulaşım yollarını araştırın.

Dakik Olun: Randevu saatinden 5-10 dakika önce orada olun.

İşverenin Soracağı Sorular Genellikle Aşağıdaki Gibidir

Neden işyerimize başvurdunuz? Cevabınız bu işyeri hakkında bilgi sahibi olduğunuzu ve şirkete ilgi duyduğunuzu göstermelidir.

Bu mesleği nasıl seçtiniz? Bunun için hangi yetkinliklere sahipsiniz? Cevabınız bu meslekle daha önceden ilgilendiğinizi ve kendi güçlü yanlarınızı bu meslekle ilgili olarak anlatabildiğinizi göstermelidir.

Bize kendinizden ve hobilerinizden bahsedebilir misiniz? Cevabınız özgeçmişinizi ve hobilerinizi kısa, anlaşılır ve açık bir şekilde anlatabildiğinizi göstermelidir.

Staj yaptınız mı? Yaptıysanız, cevabınız meslek hayatınızda ilk tecrübeleri kazandığınızı ve kendi güçlü yanlarınızı keşfettiğinizi göstermelidir. Yapmadıysanız da bunu açıkça söylemelisiniz. Çünkü konuyla ilgili başka bir soru daha gelirse zor durumda kalacağınız gibi, bu durum işveren açısından güven sorunu yaratabilir. İyi niyet ve dürüstçe söylenmiş "bilmiyorum" sözcüğü sizi daha olumlu bir konuma taşıyabilir.

Güçlü yönleriniz ve zayıf yönleriniz hangileridir?

Cevabınız kendinizi iyi tanıdığınızı, güçlü ve zayıf taraflarınızı bildiğinizi ve kendinizi yetiştirmeye hazır olduğunuzu göstermelidir.

Mesleki geleceğinizle ilgili planlarınız nelerdir? Kariyer hedefinizi, planlarınızı anlaşılır şekilde ifade etmelisiniz.

Bu konuda daha ayrıntılı bilgi için sizleri İş ve Meslek Danışmanları ile görüşmeye bekliyoruz.

İş Ararken Ben

KİŞİNİN KENDİ ÖZELLİKLERİNİ TANIMA SÜRECİNİN İKİ AŞAMASI BULUNMAKTADIR. BUNLAR KARAR VERME YANI BEKLENTİLERİ TANIMLAMA VE BECERİ/YETENEKLERİ TANIMLAMADIR.

Beklentilerin Tanımlanması

Beklentilerin tanımlanması, iş bulmada ve işi elinde tutmada belirleyici bir unsurdur. Yetenek ise bir işin başarılmaması sırasında önem kazanmaktadır. Ancak iş, kişinin ilgisini çekmiyorsa, kişinin performansını olumsuz yönde etkileyecektir. İşteki potansiyel ve performans için motivasyonun önemi açıktır.

İş arama sürecinde, bir iş tüm beklentilerimize cevap vermeyebilir. Dolayısıyla bazı beklentilerin ertelenebileceği düşüncesinden hareketle beklentiler derecelendirilmeli ve önem sırasına konulmalıdır. İş arama sürecinde ertelenebilir beklentiler yerine, olmazsa olmaz beklentilerin ertelenmesi iş yaşantısında kişinin hem verimini düşürecek hem de aldığı keyfi azaltacaktır.

Elbette beklentiler kişiye özeldir, doğru ve yanlış yoktur. Ancak beklentilerin doğru tanımlanması vardır. Beklentilerin tanımlanmasında tüm kişisel durum ve şartlar değerlendirilmelidir. Beklentiler, yapabileceklerimiz doğrultusunda şekillenir. Bir beklentinin yerine getirilmemesi, bireyde verim düşüklüğüne neden olarsa, o beklentinin sağlanabileceği işe ve/veya iş alanına yönelmek daha doğru olacaktır.

Örneğin işle ilgili ücret ve işletmedeki yüksek pozisyonun yanı sıra, emeklilik, işten atılma riskinin olmaması, kreş, kamp, servis hizmetleri gibi sosyal imkanlar ile çalışma saatlerinin düzenli olması, hafta sonu tatili, temiz ve düzenli bir çalışma ortamı, nitelik ve şartlarımıza uygun olması vb. beklentiler içinde olabiliriz. Yani kazanç, sosyal güvence, sosyal imkanlar, çalışma koşulları ve ortamı, yatkınlıklarımız birer beklenti kaynağıdır. Burada önemli olan daha önce de ifade ettiğimiz gibi bu beklentilerimizi tanımlamak, derecelendirmek, ertelenebilecekleri ve olmazsa olmazları belirlemektir.

Becerilerin Tanımlanması

Kişinin kendi özelliklerini tanıma süreci yalnızca beklentilerin tanımlanmasıyla bitmemektedir. Becerileri tanımlama, neler yapabileceğini belirleme de bu aşamada öne çıkmaktadır. Becerilerin tanımlanması aşamasında, bu becerinin nereden ve nasıl edinildiği, bu konuda tecrübe sahibi olup olunmadığı, becerinin geliştirilmeye elverişli olup olmadığı da ifade edilmelidir.

Becerilerin güncel ve geçerli, ayrıca başvuracağımız işle ilgili olması gerekmektedir. Burada önemli olan eğitimde alınan derslerin adları değil, o derslerde kazanılan mesleki becerilerin ifade edilmesi,

gerektiği şekilde tanımlanmasıdır. Öte yandan kişilerin yapabileceklerinin belirlenmesinde kişilik özelliklerinin, ilgilerinin, fiziksel özelliklerinin de tanımlanması gereklidir. Örneğin, genel olarak sağlık durumu nasıldır, bedensel yönden güçlü ve zayıf olduğu yönler nelerdir, insanlarla kolay ilişki kurabiliyor mu, paylaşmaktan, işbirliği yapmaktan hoşlanıyor mu, titiz ve düzenli çalışma alışkanlıklarına sahip mi, ne tür işlerle uğraşmaktan hoşlanıyor, başarılı ve/veya başarısız olduğu ders grupları nelerdir, genel olarak dersteki başarısı nasıldır, boş zamanlarında neler yapıyor, özel uğraşları, hobileri var mı, sosyo-ekonomik yapısı nasıl, aile bireylerinin çalışma durumları ve eğitim düzeyleri nedir, bu ve benzer konular üzerinde durarak kendi özelliklerini tanımlaması gereklidir.

Özetle, kişi iş arama sürecinde farklılığını ve özelliklerini ortaya koyarken diğerlerinden ayrışabilirse iş bulma konusunda daha avantajlı olacaktır.

Bazı becerilerin bazı işlerle eşleştirilmesi şu şekilde örneklendirilebilir:

BİRÇOK AYRINTIYI AYNI ANDA ALGILAYABİLME

Dekorasyon işlerinde görev alacaklar veya editörler için çok önemli bir beceri olabilir

YÖNERGELERİ VE TALİMATLARI ANLAYIP UYGULAYABİLME

Bir otobüs fabrikasının kalite kontrol biriminde çalışacaklar için çok önemli bir beceri olabilir

ÇATIŞMALARI YATIŞTIRABİLME

Kreşte çalışmayı planlayan çocuk gelişimi mezunu için çok önemli bir beceri olabilir

SORUNLARA ÇÖZÜM ÜRETEBİLME

Ustabaşı için çok önemli bir beceri olabilir

EL VE GÖZÜ EŞGÜDÜMLE KULLANABİLME

Torna tesviye el aletlerini kullanırken çok önemli bir beceri olabilir

YAPILACAK İŞİ ZİHİNDE CANLANDIRABİLME

Bir mimar için çok önemli bir beceri olabilir

BAŞKALARININ DUYGULARINI ANLAYABİLME

Bir psikolog veya öğretmen için çok önemli bir beceri olabilir

Eyvah, Mülakat var!

YETKİNLİKLERE DAYALI MÜLAKAT

Zorlu başvuru dönemleri sona erdi... Birçok işe başvurduunuz ve sonunda sizi mülakata davet eden bir şirket var. Değerli genç arkadaşım, günümüz iş dünyası hızla değişmektedir. Her şeyin bu kadar hareketli olduğu ve rekabetin giderek daha da belirginleştiği bir ortamda doğru mesleği seçmek kadar iş arama ve bulma yarışında da başarılı olmak gerekmektedir. Yani doğru işi seçtiğine inanan ve mesleğe henüz ilk adımlarını atmaya hazırlanan siz genç arkadaşlarımızı zorlu bir mülakat aşaması beklemektedir. Tüm hayallerinin gerçek olacağı işi seçmiş olmak kadar karşınızdaki insanları ikna ederek işi almak da önem arz etmektedir.

Etkili ve etkin bir mülakat deneyimi için yeni mülakat modelleri hakkında bilgi sahibi olmak oldukça önemlidir. İşte bu yazıda ele alınacak konu yetkinliklere dayalı mülakat tekniği üzerinedir.

Artan küresel rekabetin etkisi ile firmalar en doğru aday bulmak için farklı teknik ve modellere başvurmak zorunda kalmıştır. Yetkinlik, çalışanların daha iyi performans sergilemesi için gerekli spesifik davranış özelliklerini belirttiği için işe alımlarda bu kriterlere uygun adayların seçilmesi firma açısından çok faydalıdır. Özellikle nitelikli ve işe uygun adayların seçilmesi stratejik hedeflerin gerçekleştirilmesinde oldukça önemli rol oynamaktadır. Türkiye’de de firmaların çoğu geleneksel soruların olduğu mülakat modelinden yetkinlik temelli mülakata geçmiştir.

Yetkinlik Bazlı Mülakat Aşamalarının gerçekleştirilebilmesi için; amaçlar önceden belirlenir, gerekli hazırlıklar yapılır, sorular önceden belirlenir ve değerlendirmeler de sonuç olarak yetkinlik bazlı şekilde gerçekleştirilir. Yetkinlik bazlı mülakat sırasında en önemli aşama sizinle kurulacak akıcı

diyalogdur. Bu diyalogun sağlanması için en can alıcı nokta ise mülakatı gerçekleştiren kişinin sizinle iyi ve sıcak bir ilişki kurması ve soracağı soruların profesyonel kalitede olmasıdır. Açık uçlu ve yönlendirici sorular sorulması sizin istenen cevaplara kısa yoldan yönlendirilmenizi sağlayacaktır.

Açık uçlu sorular, cevabı ‘evet’ veya ‘hayır’ şeklinde olmayan sorulardır. Örneğin; “Sizce kişiliğinizde ve becerilerinizde bu pozisyonla ilgili sorumluluklarınız nelerdir, bahsedebilir misiniz?” “Sorumluluk alanınızla ilgili yaşadığınız en sıkıntılı süreç ve sebeplerinden bahseder misiniz?”. Ayrıca yönlendirici ve içinde aslında cevabı da barındıran sorularla sizden nasıl bir cevap beklendiği hakkında ipucu vererek anlama derecenize ilişkin fikir edinilir. Örneğin; “Başvuruda bulunduğunuz pozisyon sorumluluğu oldukça yüksek ve stresli bir ortamda çalışmayı gerektiren bir iş, bu şartlarda çalışabilir misiniz?” veya “Başvurduğunuz pozisyon oldukça yorucu olmasına rağmen kariyer imkanları ve ücret bakımından oldukça cazip bir iş, siz ne düşünüyorsunuz?”. Ayrıca mülakat aşamalarının önceden yapılandırılmış olması görüşen kişi için kolaylık sağlayacağı gibi gereksiz zaman kaybını da engeller. Tanışma ve genel sorular ile başlayan bu yapılanma yetkinlikleri ölçmeye yönelik sorular ile devam eder ve adayın sormak istediği soruların cevaplanmasıyla da bitirilir.

Mülakat sonrası değerlendirmede ise pozisyona yönelik **STAR analizi** yapılır. STAR analizi kısaca İngilizce baş harflerin birlikte yazılmasıyla oluşturulan (**Situation, Task, Action, Result**) **Durum-Davranış-Hareket-Sonuç analizleri** olarak özetlenebilir. Yani bir olay karşısında sergilenen davranış biçimleri ve olayın sonuçları irdelenerek bilgi istenilmesidir.

STAR analiz mutlaka örneğe dayandırılarak yapılır. Bunun için de sizden somut bir örnek vermeniz istenecektir. Burada

mühim olan örneğin iş deneyimi ile ilgili ya da profesyonel olması değil aranan yetkinlik ve becerileri içeren bir davranış hikayesini içermesidir. Planlamacı bir kişi olduğunuzu hiç iş deneyiminiz olmamasına rağmen de söyleyebilirsiniz. Ancak somut olarak bunu örnekleyemiyorsanız inandırıcı olmayacaktır. Planlama becerisini mutlaka özel hayatınızda da örneklerle beslemelisiniz. Mülakatta size şöyle bir soru gelebilir; "Daha önce yaptığınız (doğum günü partisi, arkadaşlarla sinemaya gitme günü vb.) bir planlama örneğini bizimle paylaşabilir misiniz?".

Unutmayın, mülakatta önemli nokta özel hayatınızdan da olsa iş ilanında aranan becerilere ve yetkinliklere sahip olduğunuzu gösterecek örnek olaylarla karşı tarafı ikna edebilmenizdir. Bunun için rahat ve özgüvenli duruş şarttır. Siz gerildikçe vereceğiniz örnek gerçekçiliğini yitirecektir. Mesleğe henüz girecek adaylar olarak vereceğiniz örneklerin özel hayatınızla ilgili olmasından çekinmeyin. Unutmayın ki karşınızdaki kişinin aradığı şey beceri ve yetkinliğiniz olduğudur. Aşağıda bazı sorular ve bu sorularla aranan niteliklere örnekler verilmiştir.

- **Sizden beklenenden daha fazlasını gerçekleştirdiğiniz, beklentileri aştığınız bir durumu anlatır mısınız?---** (Aranan nitelik: adayın sürekli iyileştirme, müşteri duyarlılığı gibi yetkinliklere sahip olup olmadığını anlamak)
- **Düşüncelerinizi, bilginizi ve zamanınızı başkalarıyla paylaşarak takım halinde başardığınız bir işi anlatır mısınız?---** (Aranan nitelik: adayın iletişim, işbirliği ve takım çalışması yetkinliklerine sahip olup olmadığını anlamak)
- **Zor bir durumdan kurtulmak ya da bir sorunla karşılaşmamak için önemli bir kararı hızlıca almak zorunda kaldığınız bir olayı anlatır mısınız?---** (Aranan nitelik: adayın karar alma, kararlılık, sorun çözme ve risk alma yetkinliklerine sahip olup olmadığını anlamak)
- **Kızgın ve sinirli bir arkadaşınızla ya da anlaşamadığınız bir insanla ilgilenmek durumunda kaldığınız**

bir olayı anlatır mısınız?--- (Aranan nitelik: adayın iletişim, sorun çözme, müşteri duyarlılığı ve insan ilişkileri geliştirme yetkinliklerine sahip olup olmadığını anlamak)

- **Beklenmedik bir durum nedeniyle planlarınızı ve önceliklerinizi değiştirmek zorunda kaldığınız bir olayı anlatır mısınız?---** (Aranan nitelik: adayın esneklik, planlama, zaman yönetimi, değişim yönetimi ve karar alma yetkinliklerine sahip olup olmadığını anlamak)

- **Birbirleriyle zaman bakımından çakışan birçok işi bir arada yapmak zorunda kaldığınız bir durumu anlatır mısınız?---** (Aranan nitelik: adayın esneklik, planlama ve organizasyon ve zaman yönetimi yetkinliklerine sahip olup olmadığını anlamak)
- **Eksik ya da yetersiz bilgiyle bir sorunu çözmek durumunda kaldığınız bir olayı anlatır mısınız?---** (Aranan nitelik: adayın analitik ve yaratıcı düşünme ve sorun çözme yetkinliklerine sahip olup olmadığını anlamak)

Yrd.Doç.Dr.Ayşe Esmeray YOĞUN

Toros Üniversitesi
Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü

Ön Yazı Örneği

“Benzer özelliklere sahip kişiler arasında işverenin gözünde fark yaratmanızı sağlayacak bilgileri ön yazı ile verebilirsiniz.”

Ön yazınız etkili olursa özgeçmişinizin okunup değerlendirilme olasılığı da yüksek olacaktır. Şirketten ne beklediğinizi değil, şirkete neler katabileceğinizi dürüst ve abartısızca yazın. Ön yazı, özgeçmişinizi özetleyen ve başvurduğunuz işe özel, tecrübe ve becerilerinizle ilgili olmalıdır. Bu nedenle her firma için ayrı ayrı hazırlamalısınız.

İş ile gerçekten ilgilendiğinizi ve işveren ile iletişim kurmak istediğinizi ön yazıda mutlaka belirtin.

ÖRNEK

Sayın yetkili,

Şirketinizin çalışmalarını yakından takip ediyorum, yeteneklerimin ve kişisel özelliklerimin şirketinizin vizyonuna uygun olduğunu düşünüyorum. Eğitimime ve niteliklerime uygun, şirketinize katkı verebileceğim bir pozisyonda çalışmak istiyorum.

2013 yılında ABC Üniversitesi İşletme Bölümünden mezun oldum. Eğitim süresince aldığım derslerle birlikte XYZ firmasında staj yaptığım dönemde pazarlama departmanında üretim ve satış raporlama konusunda kendimi geliştirme imkânı buldum.

Ekte sunduğum özgeçmişimin firmanızda açık pozisyonlar için değerlendirilmesini rica ediyorum. Uygun görmeniz halinde detaylı bilgi vermek için sizinle görüşmek isterim.

İlginize şimdiden teşekkür ederim
Saygılarımla

.../.../2014

Yiğit YILMAZ

EK: Özgeçmiş (1 sayfa)

ADRES:
Özyurt cad. 24/6 Çankaya- ANKARA
GSM: 05XX XXX XX XX
Mail: yigityilmaz@gmail.com

Özgeçmiş Örneği

Özgeçmiş hazırlamak ciddi bir emek ve zaman işidir. Detaysız, özensiz hazırlanmış, kendini iyi ifade edemeyen, yazım ve ifade hataları ile dolu, eksik bilgilerin yer aldığı özgeçmişler baştan kaybeder. Günümüzde etkili hazırlanmış ve mesleki becerilerinizi ön plana çıkaran özgeçmiş, sizin bir adım daha öne geçmenizi sağlar. Özgeçmişinizi şirket ve istenilen iş pozisyonunun özelliklerini düşünerek hazırlayın. Farklı pozisyonlar için, farklı özgeçmişler yazın. Avrupa Birliği standartlarında bir özgeçmiş oluşturmak için www.europass.gov.tr/europasscv_detay.html adresinden Europass CV örneğine ulaşabilirsiniz.

KİŞİSEL BİLGİLER

Özgeçmiş ilk kısmında kişisel bilgiler yer alır: Ad-soyad, adres, telefon ve e-posta bilgileri..

EĞİTİM DURUMU

Eğitim süreci, kurslar gibi tarih içeren bölümler kronolojik olarak en güncel olandan geriye doğru yazılmalıdır.

İŞ DENEYİMİ

İş deneyiminiz varsa kronolojik olarak en güncel olandan geriye doğru yazılmalıdır. Bu bölüme stajlarınızı da yazabilirsiniz.

SERTİFİKA VE BELGELER

Tamamladığınız kurs ve seminerlerden almış olduğunuz belgeleri (sertifika, katılım belgesi gibi) bu bölümde belirtiniz.

KARİYER HEDEFİ

Özgeçmişte bulunması zorunlu olmamakla beraber kariyer hedefi belirlemiş iseniz belirtebilirsiniz.

DİKKAT!

İşverenler sizi ilk önce özgeçmişinizle değerlendireceğinden; özgeçmişiniz sizi en iyi şekilde anlatmalı ve işverene sağladığınız katkıları da kapsamalıdır. Başvuru yaptığınız işi desteklemeyecek detaylara özgeçmişinizde yer vermeyin. Sosyal ağlardaki profilleriniz en kritik konulardan biridir. Görüntü ve paylaşımlarınız mükemmel bir özgeçmiş gölgeleyebilir.

FOTOĞRAF

İşletme tarafından özellikle belirtilmedikçe özgeçmişinizde fotoğraf bulunması gerekmemektedir. Fotoğraf istenmesi halinde ise son 6 ay içerisinde çekilmiş bir vesikalık fotoğrafınızın hazırda bulundurulması uygun olur.

REFERANSLAR

Referansınıza özgeçmişinizden bir kopya vererek referanslarınızda ona yer verdiğiniz konusunda haberdar edin. Birinci derece yakınlarınızı referans olarak göstermeyin.

İLGİ ALANLARI

İlgi alanları, özel bilgiler ve niteliklerde sizi diğerlerinden ayırt edici olan etkinlikleri yazın. İşe alınmanız için fark yaratacaksa doldurun.

Ali YILDIZ Akyazı Caddesi 18/6 Yenimahalle-ANKARA GSM: 05XX XXX XX XX Ev Tel: 0 312 xxx xx xx E- posta: ayildiz@gmail.com	
Doğum Tarihi	10.04.1990
Askerlik Durumu	Yaptı
Medeni Durumu	Bekar
Eğitim Durumu	Ankara XX Endüstri Meslek Lisesi, 2008 Elektrik Bölümü
İş Deneyimi	xxxxx Firması [Stajyer Teknisyen], 2007 [11.sınıfta 6 ay süreli staj] Çanta kaynak makinesi imalatında trafoların sarılması ve monte edilmesi çalışmaları
Sahip Olduğu Sertifika Katılım Belgeleri	Radio-TV Tamirciliği Sertifikası
Kariyer Hedefi	Elektrik Teknikeri
Burslar/Ödüller Başarılar/Projeler	Liselerarası teknik proje yarışması il 3.lüğü
İlgi Alanları	Voleybol oynamak, ata binmek, amatör düzeyde beste çalışmaları yapmak
Referanslar	Ahmet AKDERE, XX Firması Atölye Şefi, [0 xxx xxx xx xx] Mehmet KARA, Elektrik Öğretmeni, [0 xxx xxx xx xx]
BAŞARILAR	Kazandığınız bir burs, ödül, başarı ya da katıldığınız bir proje var ise başınızı vurgulaması açısından önemli olup, bu bölümde yer verebilirsiniz.

Girişimcilik

“Bu benim de aklıma gelmişti” sözü hemen hemen herkesin ağızından bir kez duyulmuştur.

Girişimciliğin geçmişinin ilkaa kadar uzanan “İş Yapan” kelimesinden geldiği kabul edilmektedir. Günümüzde ise girişimcilik, yeni yöntemleri, süreçleri, fırsatları araştırarak “yenilik” oluşturan ve oluşturduğu yeniliğe değer katan inovasyon ile karşımıza çıkmaktadır.

Girişimcilik, pratikte olmayan bir şeyden bir vizyon ve yenilik yaratma kabiliyeti iken inovasyon, oluşturulan yeniliğin değer yaratan yapıya dönüşmesi sürecidir.

Girişimcilik görülmeyeni görmek, fark edilmeyeni fark etmektir. Yaşadığımız çevrenin yarattığı fırsatları sezen, o sezgilerden düşler üreten, düşlerini projelere dönüştüren, projelerini yaşama taşıyan ve insan yaşamını kolaylaştırma becerisine sahip olan girişimciler başarıya ulaşabilmektedir.

Kendinize “Ben girişimci olabilir miyim?” diye sorduğunuzda; “Evet, ben kişisel özelliklerimle, aldığım eğitimle,

bilgi ve becerilerimle, cesaretimle girişimci olmalıyım, kendi işimi kurup mal veya hizmet üretmeliyim ve para kazanmalıyım. Geleceğim için ben bu riski alabilirim.” diyorsanız girişimci olmak için en büyük engeli aşmış olursunuz.

Girişimci olabilmek için; bilgi, deneyim, kendine güven duyma, öngörü sahibi olmanın yanında;

- Cesaretli Olma
- Yaratıcı Olma
- Hızlı Düşünme
- İyi Gözlemci Olma
- Bağımsız düşünebilme

gibi birçok kişisel, sosyal ve davranışsal özelliklere sahip olunması gerekmektedir.

“Günümüzde değişmeyen tek şey değişimdir.”sloganı içinde bulunduğumuz yüzyılı en iyi açıklayan ifadedir.

Parlak bir iş fikriniz varsa, ancak paranız yoksa hemen vazgeçmeyin. Bu fikre gerçekten inanıyorsanız yardım

alabileceğiniz kurum ve kuruluşların başında İŞKUR, KOSGEB, İş Geliştirme Merkezleri, bankalar, Kaymakamlıklar, Kalkınma Ajansları, Kredi Kuruluşları, Sivil Toplum Kuruluşları, Teknoloji Geliştirme Merkezleri gelmektedir.

İŞKUR tarafından düzenlenen girişimcilik eğitim programlarına işsiz olan ve iş kurmak isteyenlerin yanı sıra; işini geliştirmek isteyen işverenler de başvurabilmektedir. 81 ilde bulunan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri

ile Hizmet Merkezlerimizde görevli İş ve Meslek Danışmanınızdan olumlu görüş alarak "Temel Seviye Girişimcilik Eğitime" katılabilirsiniz. Bu eğitimlerde sınıf içi eğitim ve uygulamalı atölye çalışmaları ile deneyim kazanabilirsiniz. Eğitime katıldıkları her gün için kursiyerlere, zaruri gider ödemesi ve kurs süresince iş kazası ve meslek hastalığı sigorta primleri İŞKUR tarafından karşılanmaktadır.

Önemli Adresler

www.cs.gb.gov.tr adresinden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bünyesinde yürütülen faaliyetler hakkında bilgi alabilirsiniz.

www.iskur.gov.tr adresinden Türkiye İş Kurumu bünyesinde yürütülen faaliyetler hakkında bilgi alabilirsiniz.

euroguidance.iskur.gov.tr adresinden Avrupa Birliği Programları, Projeler, Avrupa Rehberlik Merkezleri...vb. hakkında bilgi alabilirsiniz.

TÜRK MESLEKLER SÖZLÜĞÜ

esube.iskur.gov.tr/Meslek/meslek.aspx adresinden içerisinde 6036 meslek bulunan Türk Meslekler Sözlüğüne ulaşabilir ve her bir mesleğe ait meslek bilgi dosyalarından meslekle ilgili detaylı bilgiler bulabilirsiniz.

www.megep.meb.gov.tr adresinden "Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi" hakkında size katkı sağlayabilecek bilgiler (Eğitim-Öğretim, Modüller, Meslek Tanıtım Filmi, İş Piyasası, Pilot Projeler...vb.) alabilirsiniz.

ULUSAL MESLEKİ
BİLGİ SİSTEMİ

mbs.meb.gov.tr adresinden İŞKUR'la MEB ortaklığında hazırlanan "Ulusal Mesleki Bilgi Sistemi" hakkında faydalı bilgiler (meslekler, yetenek/beceri testleri, eğitim fırsatları, iş olanakları... vb.) edinebilirsiniz.

www.myk.gov.tr adresinden Mesleki Yeterlilik Kurumu bünyesinde yürütülen faaliyetler hakkında bilgi alabilirsiniz.

www.ua.gov.tr adresinden "Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı" hakkında bilgi edinebilir, bu kapsamda yürütülen Hayat Boyu Öğrenme Programı, Gençlik Programı...vb. programları inceleme fırsatı yakalayabilirsiniz.

www.yok.gov.tr adresinden Yüksek Öğretim Kurumu bünyesinde sürdürülen çalışmalarını inceleyebilir ve bu adresten eğitim-öğretim fırsatları ile ilgili ipuçları yakalayabilirsiniz.

ikdam.ankara.edu.tr adresinden "Ankara Üniversitesi İnsan Kaynakları Yönetimi ve Kariyer Danışmanlığı Araştırma ve Uygulama Merkezi (İK DAM)" tarafından yürütülen faaliyetleri inceleme şansını bulabilirsiniz.

PLATEUS

ec.europa.eu/ploteus adresinden "Ploteus Portalı" hakkında bilgi edinebilir, bu portalda yer alan öğrenme imkanları, değişim/burs olanakları, eğitim sistemleri, bir ülkeye gitme...vb. konularında fikir sahibi olabilirsiniz.

www.tuik.gov.tr adresinden Hanehalkı İşgücü İstatistiklerini inceleyebilir; işsizlik, istihdam, işgücüne katılma oranlarına ilişkin konularda bilgi sahibi olabilir ve mesleklerle göre işsizlik oranlarını inceleyebilirsiniz.

temel hedefimiz istihdam

İŞKUR

444 75 87
İŞKUR

İletişim Hattı

www.iskur.gov.tr

/TuriyelKurumu

/TuriyelKurumu

ALO
170

Bilgi Danışma Hattı

**İş ve Meslek Danışmanlarımızdan randevu alın,
danışmanlık hizmetlerimizden faydalanın...
Sorularınızı cevaplamak ve
ihtiyaç duyduğunuz desteği sunmak için hazırız.**

444^{75 87}
İŞKUR
İletişim Hattı

ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK
İLETİŞİM MERKEZİ **ALO
170**

Size En Yakın Adresimiz
www.iskur.gov.tr

 www.facebook.com/TurkiyelsKurumu
 twitter.com/TurkiyelsKurumu